

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

YURTDIŞI TÜRKLER VE AKRABA TOPLULUKLAR BAŞKANLIĞI

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Eylöl 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	6
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	6
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	6
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	7
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	9
7.	DENETİM BULGULARI.....	9
8.	EKLER.....	13

TABLULAR LİSTESİ

Tablo I: Ekonomik Ayrıma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)	4
Tablo II: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali (TL)	5

KISALTMALAR

YTB	Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı
KMYKK	Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu
BKMYBS	Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi
BMMYK	Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği
DAAD	Alman Akademik Değişim Servisi
HESP	Higher Education Support Programme
HOPES	Higher and Further Education Opportunities and Perspectives for Syrians
NUFFIC	Hollanda Yüksek Eğitimde Uluslararası İşbirliği Örgütü

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. Diğer Bulgular

1. Alınan Şartlı Bağış ve Yardıma İlişkin Muhasebe Kaydının Hatalı Olması
2. Peşin Olarak Tahsil Edilen Kira Gelirine İlişkin Muhasebe Kaydının Hatalı Olması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı (YTB), 06.04.2010 tarihinde yürürlüğe giren 5978 sayılı Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun ile kurulmuş ve 15.07.2018 tarih ve 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile yeniden düzenlenmiştir.

Kamu idaresinin kuruluş, teşkilat, görev ve yetkilerine ilişkin usul ve esaslar, 4 sayılı Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 732-753'üncü maddeleri arasında düzenlenmiştir.

Anılan Kararname'nin 732'nci maddesinde Başkanlığın kuruluş amacı,

“a) Yurt dışında yaşayan vatandaşlarımızla ilgili çalışmalar yapmak ve sorunlarına çözüm üretmek,

b) Soydaş ve akraba topluluklar ile sosyal, kültürel ve ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi amacıyla bu topluluklara yönelik faaliyetler yürütmek,

c) Avrupa Birliği çerçevesinde yürütülen projeler ile Yükseköğretim Kurulu ve üniversiteler hariç olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarınca ülkemizde eğitim görmesi uygun görülenlerle, uluslararası anlaşmalar çerçevesinde ülkemize gelen öğrencilerin, ülkemizdeki eğitim süreçlerinin başarılı bir şekilde sonuçlandırılması için her türlü esası belirleyerek, ilgili kurumlar arasındaki koordinasyonu sağlamak,” olarak belirtilmiştir.

Kararname'nin 736-746'ncı maddeleri arasında daire başkanlıklarının görevleri tek tek belirtilmek suretiyle Başkanlığın görevleri sayılmıştır.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

Başkanlığın kuruluş, teşkilat, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esaslar 15.07.2018 tarih ve 4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile belirlenmiştir.

YTB kamu tüzel kişiliğini haiz, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu (KMYKK)' na ekli (II) sayılı Cetvel'de sayılan özel bütçeli kuruluşlardan olup Kültür ve Turizm Bakanlığına bağlı olarak faaliyetlerini yürütmektedir.

Anılan Kararname'nin “Başkan, başkan yardımcıları ve başkanlık müşavirleri” başlıklı 736'ncı maddesinde;

“ (1) Başkan, Başkanlığın en üst amiri olup, Başkanlık hizmetlerini; mevzuata, Başkanlığın amaç ve politikalarına, stratejik planına, performans ölçütlerine ve hizmet kalite standartlarına uygun olarak düzenler, yürütür ve hizmet birimleri arasındaki koordinasyonu sağlar. Başkan, Bakana karşı sorumludur.

(2) Başkana yardımcı olmak üzere en çok üç başkan yardımcısı atanabilir. Başkan yardımcıları, Başkan tarafından verilen görevleri yerine getirir ve Başkana karşı sorumludur.

(3) Başkanlıkta özel önem ve öncelik taşıyan konularda Başkana yardımcı olmak üzere en çok üç başkanlık müşaviri görevlendirilebilir.” Denilmektedir.

Kamu idaresinin hizmet birimleri, Kararname'nin 737'nci maddesinde,

- a) Yurtdışı Vatandaşlar Daire Başkanlığı.
- b) Kültürel ve Sosyal İlişkiler Daire Başkanlığı.
- c) Kurumsal İlişkiler ve İletişim Daire Başkanlığı.
- ç) Uluslararası Öğrenciler Daire Başkanlığı.
- d) Strateji Geliştirme Daire Başkanlığı.
- e) Personel Daire Başkanlığı.
- f) Destek Hizmetleri Daire Başkanlığı.
- g) Bilgi İşlem Daire Başkanlığı.
- ğ) Hukuk Müşavirliği” şeklinde sayılmıştır.

4 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nde düzenlendiği üzere, Başkanlık görevleri ve süresi belirtilmek kaydıyla Başkanın teklifi ve Bakanın onayı ile özel ihtisas ve araştırma komisyonları kurabilir. Başkanlık bünyesinde görev alanı ile ilgili olarak kurulacak ülke ve bölge masaları Bakan oluruyla belirlenecektir.

Ayrıca Başkanlık, ilgili Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca yurtiçinde ve yurtdışında hizmetlerini takip ve koordine etmek için gerekli görülen yerlerde Başkanın teklifi

ve Bakan onayı ile koordinasyon ofisleri açabilir. Ofislerin çalışma esasları Başkanlıkça çıkarılacak yönetmelikle belirlenecektir.

Kamu idaresinde 175 memur, 26 sözleşmeli personel, 5 sözleşmeli bilişim personeli ve 134 sürekli işçi olmak üzere toplam 340 personel görev yapmaktadır. Toplam 405 kadro mevcut olup; bu kadroların 340'ı dolu, 65'i ise boş kadrodur.

1.3. Mali Yapı

YTB, 5018 sayılı KMYKK'na göre bir bakanlığa bağlı veya ilgili olarak belirli bir kamu hizmetini yürütmek üzere kurulan, gelir tahsis edilen, bu gelirlerden harcama yapma yetkisi verilen, kuruluş ve çalışma esasları özel kanunla düzenlenen ve bu Kanun'a ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir idaredir.

Başkanlığın gelirleri şunlardır:

- a) Genel bütçeden yapılacak yardımlar.
- b) Başkanlığa yapılacak her türlü bağış, yardım ve vasiyetler.
- c) Başkanlık gelirlerinin değerlendirilmesinden elde edilen gelirler.
- ç) Diğer gelirler.

Kamu idaresine, 2020 yılında 351.848.000,00 TL tutarında başlangıç ödeneği tahsis edilmiştir. Bu ödenek yılsonu itibarıyla 362.312.545,00 TL'ye ulaşmış ve 361.503.026,00 TL'lik harcama gerçekleştirilmiştir.

Ayrıca Başkanlık tarafından dış kaynaklı fonlar kullanılarak Suriyeli öğrencilerin yükseköğrenime erişimini sağlamak amacıyla Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği (BMMYK), Higher and Further Education Opportunities and Perspectives for Syrians (HOPES) ve SPARK ile ortaklaşa projeler yürütmektedir. HOPES projesi 2020 yılında nihayete erdirilmiştir.

BMMYK ile ortak yürütülen Higher Education Support Programme (HESP) Projesi kapsamında 2020 yılında Başkanlığa 3.148.496,49 TL aktarılmıştır. Proje kapsamında 2.872.188,50 TL harcanmış olup, öğrenciler tarafından yapılan 5.000,00 TL'lik burs iadesi ile 2020 yılı HESP bütçesinde 281.307,99 TL kalmıştır. Bu tutar BMMYK hesabına geri gönderilecektir.

Alman Akademik Değişim Servisi (DAAD), Hollanda Yüksek Eğitimde Uluslararası İşbirliği Örgütü (NUFFIC), Birleşik Krallık'ın kültürel ilişkiler ve eğitim fırsatlarından sorumlu uluslararası kuruluşu British Council ve Fransız yüksek öğretimini yurtdışında tanıtma ulusal ajansı olan Campus France'ın ortak konsorsiyum olarak kurdukları HOPES Projesi kapsamında Başkanlığa 6.044.698,66 TL aktarılmıştır. Bu tutarın Başkanlık bütçesinden karşılanan ve gelir kaydedilen iadeleri içinde olmak üzere toplam 5.591.632,34 TL'lik kısmı harcanmıştır. DAAD ile mutabakata varılarak proje "servis bedeli" bütçesinden kalan 99.870,21 TL Başkanlık tahsilat hesabına aktarılıp gelir kaydedilerek proje kapatılmıştır.

Başkanlık tarafından Suriyeli sığınmacılara yönelik verilecek yükseköğretim alanındaki desteklere yönelik de uluslararası bir sivil toplum kuruluşu olan ve ülkemizde yükseköğretim alanında faaliyet gösteren SPARK ile işbirliği yapılmış ve bu kapsamda SPARK tarafından Başkanlığa 2020 yılı içerisinde 3.946.182,78 TL aktarılmıştır. Yıl içinde yapılan harcama 1.142.220,68 TL'dir. 2020 yılında 2.803.962,10 TL ertesi yıla devredilmiş olup proje devam etmektedir.

Tablo I: Ekonomik Ayrıma Göre Bütçe Gelirleri Uygulama Sonuçları Tablosu (TL)

Ekonomik Kodlar	Bütçe Gelirlerinin Türü	Bütçe Geliri (800 Hesap) (1)	Büt. Gel.Ret ve İade (810 Hesap) (2)	Net Bütçe Geliri (800 Hesap) (3=1-2)
03	Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	457.919,03	3.251,64	454.667,39
04	Alınan Bağışlar ve Yardımlar	348.404.600,00	0,00	348.404.600,00
05	Diğer Gelirler	6.889.802,76	0,00	6.889.802,76
	Genel Toplam	355.752.321,79	3.251,64	355.749.070,15

2020 yılında yıl sonu harcamalarının yıl sonu ödeneğine oranı; Personel Giderlerinde %99,84, Sosyal Güvenlik Kurumu Devlet Primi Giderlerinde % 99,50, Mal ve Hizmet Alım Giderlerinde % 99,14, Cari Transferlerde % 99,87, Sermaye Giderlerinde % 87,53 ve son olarak kurum toplamında da % 99,78 olarak gerçekleşmiştir.

Kurumun 2020 yılı bütçe giderleri toplamı 361.503.026,00 TL'dir. Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre dağılımı aşağıda gösterilmiştir.

Tablo II: Ekonomik Sınıflandırmaya Göre Bütçe Giderleri İcmali (TL)

Ekonomik Kod	Açıklama	Toplam Ödenek	Gönderilen Ödenek	Bütçe Gideri	Ödenek Üstü Gider	İptal Edilen Ödenek	Ertesi Yıla Devreden Ödenek
01	Personel Giderleri	32.821.600,00	32.798.601,00	32.769.340,00	0,00	52.260,00	0,00
02	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Pr.	5.115.400,00	5.097.764,00	5.089.795,00	0,00	25.605,00	0,00
03	Mal ve Hizmet Alımı Giderleri	13.563.350,00	13.536.350,00	13.446.580,00	0,00	116.770,00	0,00
05	Cari Transferler	309.144.195,00	308.784.195,00	308.737.321,00	0,00	406.874,00	0,00
06	Sermaye Giderleri	1.668.000,00	1.668.000,00	1.459.990,00	0,00	208.010,00	0,00
	Genel Toplam	362.312.545,00	361.884.910,00	361.503.026,00	0,00	809.519,00	0,00

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

YTB, 5018 sayılı KMYKK' na ekli (II) sayılı cetvelde yer alan özel bütçeli bir idaredir. Bütçe işlemleri bakımından ilgili yıl bütçe kanunlarına tabidir. Bütçe ve Ödenek Yapısı; merkezi bütçe prosedürlerine tabii olarak yürütülmektedir.

Başkanlığın mali işlemlerin muhasebeleştirilmesinde tabi olduğu mevzuat, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği, Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ve Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliği'dir. Muhasebeleştirmede, Hazine ve Maliye Bakanlığınca hazırlanan Bütünleşik Kamu Mali Yönetim Bilişim Sistemi (BKMYBS) kullanılmaktadır. Başkanlık, 23.10.2019 tarihi itibarıyla Tek Hazine Kurumlar Hesabı sistemine geçmiş bulunmaktadır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu.

Denetim görüşü, kamu idaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tablolarından bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç

kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı iç kontrol sisteminin değerlendirilmesi sonucunda;

- Kurumda organizasyon yapısının belirlendiği, görev, yetki ve sorumlulukların açık bir şekilde belirlendiği ve yetki devirlerinin yazılı olarak düzenlendiği,
- Kurumun tüm birimlerinde yapılan işlerin tanımları ve bu işlerin süreçleri ve/veya iş akış şemalarının çıkarılmasına yönelik çalışmaların tamamlandığı,
- Kurumda yetki devirlerinin ve sınırlarının yazılı olarak belirlendiği, Başkanlıkta yürütülen iş ve işlemlerin “İmza Yetkileri Yönergesi” çerçevesinde yapıldığı,
- Kurumda görevler ayrılığı ilkesi gereği görevlendirme yapıldığı,
- Kurumda “Kamu Görevlileri Etik Sözleşmesi”nin tüm personele imzalatıldığı ve personelin özlük dosyasında yer aldığı,
- Kurumda personele yönelik insan kaynakları politikasının belirlendiği ve personele duyurulduğu,
- Kurumda personelin kişisel ve akademik gelişimlerine ve kurumun hedeflerine ulaşmasında katkı sağlayacak hizmet içi eğitim planlaması yapıldığı,
- Kurum stratejik planının personelin katkılarıyla mevzuata uygun olarak hazırlanıp yayımlandığı,
- Kurumda yapılan iş ve işlemlerin kaydı ve dosyalanması amacıyla veri kayıt ve dosyalama sistemlerinin mevcut olduğu,
- Kurumda kullanılan bilgi yönetim sistemlerinin mevcut teknolojiler kullanılarak ve gerekli tedbirler alınarak geliştirildiği, sistemlerin sürekliliğini sağlamaya yönelik gerekli yedekleme işlemlerinin düzenli olarak yapıldığı,
- Kurumda iç denetim fonksiyonlarının etkin bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla

kurulmuş iç denetim biriminin mevcut olduğu,

- Kamu idaresi bünyesinde toplam 3 adet iç denetçi kadrosu bulunduğu, bu kadrolardan 2 adedinin dolu olduğu,
- Kurumda her yıl hazırlanarak yayınlanan idare faaliyet raporunda iç kontrol güvence beyanının üst yöneticisi ve harcama birimleri tarafından imzalandığı,
- Kurumda ön mali kontrol işlemlerinin İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslar'a uygun olarak yürütüldüğü,
- Kurumda idare faaliyet raporunun içeriğinin mevzuata uygun olarak hazırlanıp yayımlandığı,
- Kurum bütçesinin performans hedefleri ve faaliyetlerle ilişkilendirilmesi için yapılan çalışmaların tamamlandığı,
- Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberine uygun olarak İç Kontrol İzleme ve Yönlendirme Kurulunun 19.05.2020 tarihli ve 64254 sayılı genelge kapsamında üst yöneticinin onayı ile oluşturulduğu,

Görölmüş olup iç kontrol sistemine ilişkin söz konusu çalışmalar yapılmış olmakla birlikte Başkanlık iç kontrol sisteminin yapılandırılması için özellikle aşağıda ayrıntısı yer alan konularda eksiklikler olduğu değerlendirilmiştir. Buna göre;

- İç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi amacıyla hazırlanması gereken "Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı"nın henüz hazırlanmadığı,
  - Kurumda hassas görevlerin ve bu görevlere ilişkin prosedürlerin belirlenmesi çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,
  - Kurumsal risk belirleme çalışmalarının henüz tamamlanmadığı,
  - Kurumda iç kontrole ilişkin risklerin belirlenmediği,
  - İç denetim biriminin iç kontrol sistemine bir denetim ve raporlama çalışması bulunduğu fakat henüz tamamlanmadığı,
- Tespit edilmiştir.

Başkanlık tarafından İç Kontrol Sisteminin temel unsurları olan kontrol ortamı, risk değerlendirme, kontrol faaliyetleri, bilgi ve iletişim, izleme faaliyetlerine ilişkin güncelleme ve tamamlama çalışmalarına devam edildiği, yapılan çalışmalar neticesinde Başkanlık iç kontrol sisteminin gelişiminde ilerleme kaydedildiği tespit edilmiş olup yapılandırma çalışmalarının tamamlanması gerektiği değerlendirilmektedir.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Yurtdışı Türkler ve Akraba Topluluklar Başkanlığı 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Alınan Şartlı Bağış ve Yardıma İlişkin Muhasebe Kaydının Hatalı Olması

Başkanlık tarafından alınmış olan şartlı bağış ve yardımın karşılığı yükümlülük olarak kaydedilerek ancak kullanım amacı gerçekleştirilince gelir kaydı yapılması gerekirken tutarın doğrudan gelir kaydedildiği görülmüştür.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Şartlı bağış ve yardımlar" başlıklı 41'inci maddesinin ilk fıkrasında; "*Şartlı bağış ve yardımlar alındıklarında, tahsis amacına uygun olarak kullanılmak üzere ilgili hesaplara, karşılıkları ise yükümlülük olarak kaydedilir. Yükümlülük tutarı, şartlı bağış ve yardımların tahsis amacı gerçekleştirilince gelir olarak kaydedilir. Bunların kullanılması sonucu kamu idaresi adına kaydı gereken bir varlık üretilmiş ise söz konusu varlık maliyet bedeliyle muhasebeleştirilir.*" denilmektedir.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabına ilişkin işlemlerin düzenlendiği 297'nci maddesinin 3'üncü fıkrasında faaliyet dönemi

sonuna kadar şart kılınan amaçlar çerçevesinde kullanıldıklarında gelirler hesabına aktarılmak üzere tahsil olunan şartlı bağış ve yardımların bu hesaba kaydedileceği, 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabına ilişkin işlemlerin düzenlendiği 348'inci maddesinin 3'üncü fıkrasında da tahsil edildikleri faaliyet döneminden sonraki dönemlerde şart kılınan amaçlar çerçevesinde kullanılması planlanan şartlı bağış ve yardımların tahsil edildiklerinde bu hesaba kaydedileceği belirtilmiştir. Ayrıca Yönetmelik'in 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının işleyişinin düzenlendiği 298'inci maddesinin 1/b-2'de yer alan hükmüne göre; gelecek aylara gelirler hesabında kayıtlı şartlı bağış ve yardımlara ilişkin tutarlardan şart kılınan amaçlar doğrultusunda kullanılanlar bu hesaba borç, 600 Gelirler Hesabına da alacak kaydedilecektir.

Bahsi geçen mevzuat hükümlerinden anlaşılacağı üzere, şartlı bağış ve yardım olarak alınan nakit tutarlar öncelikle bir taraftan ilgili hesaplara borç, 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesaplarından birine ilgisine göre alacak kaydedilecektir. Bu tutarların, şart kılınan amaç doğrultusunda kullanılmasını müteakip ise 600 Gelirler Hesabına alacak kaydı yapılacaktır. Başkanlık tarafından tahsil edilen 378.000,00 TL tutarındaki şartlı bağış ve yardımın doğrudan 600 Gelirler Hesabına kaydedildiği, mevzuatta belirtildiği üzere karşılık ayırma işlemlerinin yapılmadığı ve bu durumun mali tablolarla fiilen hataya sebebiyet verdiği tespit edilmiştir.

Şartlı bağış ve yardımın tahsili ve tahsis amacına uygun olarak kullanımına ilişkin muhasebe işlemlerinin mevzuatın hükmettiği şekliyle yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Peşin Olarak Tahsil Edilen Kira Gelirine İlişkin Muhasebe Kaydının Hatalı Olması

Başkanlık muhasebe işlemlerinin incelenmesi neticesinde, 3 yıllık toplu olarak tahsil edilen kira gelirinin ilgisine göre 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesaplarına kaydı yapılmadan tamamının cari yıl faaliyet geliri olarak kaydedildiği görülmüştür.

Merkezi Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 380 Gelecek Aylara Ait Gelirler Hesabının düzenlendiği "Hesabın Niteliği" başlıklı 296'ncı maddesinde; "*Gelecek aylara ait gelirler hesabı, içinde bulunulan dönemde ortaya çıkan ancak, gelecek aylara ait olan peşin tahsil edilmiş gelirler ile uzun vadeli yabancı kaynaklar ana hesap grubundaki gelecek yıllara ait gelirler hesabında kayıtlı tutarlardan tahakkuk zamanına bir yıldan az süre kalan peşin tahsil edilmiş gelirlerin izlenmesi için kullanılır.*" hükmü yer almaktadır. Yönetmelik'in

297'nci maddesinin ilk fıkrasında da gelecek aylara ait olarak peşin tahsil edilen gelirlerin, ilgili oldukları ay sonlarında tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izleneceği belirtilmiştir.

Mezkur Yönetmelik'in 480 Gelecek Yıllara Ait Gelirler Hesabının niteliğine ilişkin 347'nci maddesinde, "*Gelecek yıllara ait gelirler hesabı, dönem içinde tahsil edilen ancak gelecek yılların faaliyet hesaplarına dâhil edilecek olan gelirlerin izlenmesi için kullanılır.*" hükmü yer almaktadır. Ayrıca 348'nci maddenin ilk fıkrasında da peşin tahsil edilen gelirlerden içinde bulunulan faaliyet dönemini takip eden dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gerekenlerin, ilgili oldukları yılda tahakkuk ettirilmek üzere bu hesapta izleneceği belirtilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere, peşin tahsil edilen gelirlerin içinde bulunulan aya ait olan kısmının 600 Gelirler Hesabına, sonraki dönemlerde tahakkuk ettirilmesi gereken kısmının ise ilgisine göre 380/480 Gelecek Aylara/Yıllara Ait Gelirler Hesabına kaydedilmesi gerekmektedir. Başkanlık tarafından 2020-2021-2022 dönemlerine ait 3 yıllık peşin tahsil edilmiş kira gelirinin tamamının mevzuatta belirtilen tahakkuk kayıtları yapılmaksızın 600 Gelirler Hesabına kaydedildiği tespit edilmiştir. Bu durum muhasebenin dönemsellik ilkesi ile de çelişmekte ve mali tablolarda hataya sebebiyet vermektedir.

Bu itibarla, peşin olarak tahsil edilmiş gelecek aylara/yıllara ait gelirlerin tahakkuk kayıtlarının yapılarak mevzuat hükümlerine uygunluğun sağlanması önem arz etmektedir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Başkanlık Tarafından Verilen İdari ve Mali Desteklere İlişkin Usul ve Esasların Belirlenmemiş Olması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunda bahsedilen Usul ve Esaslar'ın ilgili hesap yılından sonra yürürlüğe girdiği anlaşılmıştır.
Kamu İdaresi Ana Faaliyet Konusu Olan İş ve İşlemlerin Sağladığı Katkılara Yönelik Etki Analizi Yapılmaması ve Buna İlişkin Bir Raporlama Bulunmaması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Başkanlık tarafından yürütülen çalışmaların fayda-maliyet ve etkilerini ölçüp değerlendirerek elde edilen verilerden hareketle plan ve programlar oluşturulması gayesiyle 2019 yılında başlanan "İş Zekâsı Projesi" halihazırda devam etmektedir. Bununla birlikte, Başkanlığın mevcut durumunun analiz edilmesi, süreçlerinin gözden geçirilerek 2019-2023 Stratejik Planı'ndaki faaliyet ve hedeflere yönelik iyileştirme imkanlarının tespitinin yapılması ve organizasyonel yapının geliştirilmesi amacıyla "Süreç Yönetimi Projesi" yürütülmeye başlanmıştır. Süreç çalışmaları iç

			<p>kontrol faaliyetlerine done oluşturmuştur.</p> <p>Başkanlık tarafından “Türkiye Bursları Uluslararası Öğrenciler Memnuniyet Araştırması” yapılmakta olup araştırmayla; Türkiye’de öğrenimine devam eden Türkiye Bursları öğrencilerinin yaşadıkları şehirler, öğrenim gördükleri üniversiteler, bölümleri ve öğretim üyelerine ilişkin görüş ve düşüncelerinin anlaşılması; kişisel deneyimleri ve beklentilerinin ölçülmesi yanı sıra “Türkiye Bursları Memnuniyet Endeksi” oluşturulması amaçlanmaktadır.</p> <p>Yapılan incelemede 2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunda söz konusu edilen hususa ilişkin gerekli çalışmaların başlatıldığı ve sürecin devam ettiği, idarenin bu konuya gereken hassasiyetle yaklaştığı değerlendirildiğinden bulgu konusu edilmemiştir.</p>
Özel Hesaba İlişkin Usul ve Esaslar'ın Sayıştay Görüşü Alınmadan Yürürlüğe Konulmuş Olması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Özel Hesaba İlişkin Muhasebeleştirme	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	

İşlemlerinin Hatalı Olarak Yapılması			
Peşin Ödenen Kira Giderlerinin Tahakkuk Kaydının Yapılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	
Uluslararası Kuruluş Kaynaklarından Proje Karşılığı Edinilen Hibe Tutarları İle Gerçekleştirilen Hizmet Alımında Uygulanan İhale Yönteminin Hatalı Olması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	
İç Kontrol Sistemi Yapılandırma Çalışmalarında Eksiklikler Bulunması	2019	Kısmen Yerine Getirildi	2019 yılı Sayıştay Denetim Raporunda söz konusu edilen hususlara ilişkin gerekli çalışmaların başlatıldığı, sürecin devam ettiği ancak halen bir takım eksikliklerin bulunduğu değerlendirilmiştir.